

1/2012

BETON

TECHNOLOGIE • KONSTRUKCE • SANACE

POZEMNÍ STAVBY

ISSN 12133116

9 771213 311009

02

HOTEL NA NÁMĚSTÍ DOMPLATZ V HORNORAKOUSKÉM LINCI ■ HOTEL AM DOMPLATZ IN UPPER AUSTRIAN LINZ

Článek popisuje důvody, které vedly město Linz k vypsaní soutěže na stavbu hotelu na náměstí mezi novogotickou katedrálou a historickými barokními budovami. ■ Arguments that resulted to announcement of hotel construction competition on a square between a neo-gothic cathedral and historical baroque buildings are described in the article.

Rekonstrukce náměstí Domplatz, které přiléhá z východu k novogotickému chrámu, souvisela se zájmem radnice města rozšířit atmosféru vnitřního města z okolí hlavního náměstí Hauptplatz dále na jih. Jádrem projektu urbanistické konverze místa byla výstavba nového hotelu, který by vkusně a s elegancí zprostředkoval dialog stylově rozdílných budov kolem stávajícího předprostoru novogotického chrámu.

ÚPRAVY MĚSTSKÉHO PROSTORU OPROSTĚNÉ OD KOMERČNÍHO KONZUMU

Vnitřní město nebo to, co je historicky v Linzi za střed města považováno, má výrazně lineární charakter. Množství lidí, kteří procházejí po hlavní ulici Landstrasse mezi náměstím Hauptplatz a ulicí Mozartstrasse, je, i ve srovnání s centry jiných rakouských měst,

velmi vysoké. Počet chodců však rychle klesá s každým metrem odchylení se od hlavní severojižní osy města.

V této situaci byla přestavba Katedrálního náměstí (Domplatz) ležícího na konci prodloužení Mozartstrasse, která zde nese jméno biskupa Rudigera, iniciátora výstavby katedrály Panny Marie v 19. století, mnohem více než jen adaptací veřejného prostranství podle změněných představ o funkci městského prostoru. Nešlo jen o to navrhnout před chrámem, jehož vlastní velikost je sama působivá a který na místě stojí už přes sto let, poprvé odpovídající prostor, nové náměstí, ale zpětně tím umožnit městu rozšířit své centrum do prostředí, které není bezprostředně spojováno s komerční spotřebou – nákupní zónou.

Novogotická katedrála Panny Marie v Linzi, s jejímž projektem se za-

Obr. 1 Hotel Domplatz ■ Fig. 1 Hotel Domplatz

Obr. 2 Situace ■ Fig. 2 Block plan

Obr. 3 Nové vztahy na „Domplatzu“, a) západní fasáda hotelu v těsném sousedství s novogotickou katedrálou Panny Marie, b) chráněné vnější posezení na náměstí pod severovýchodním rohem hotelu, c) západní fasáda hotelu na pozadí historických barokních budov ■ Fig. 3 New relationships on the Domplatz, a) the Western facade of the hotel within close vicinity with the neo-gothic cathedral of the Virgin Mary, b) protected exterior sitting on the square at the North-Eastern corner of the hotel, c) the Western facade of the hotel on the background of historical baroque houses

čalo v roce 1855 a která byla vysvěcena v roce 1924, je největším chrámem v Rakousku. Katedrální náměstí bylo samo neuspořádané směsicí nejrůznějších slohů okolních staveb a působilo stále „nedokončené“ i díky to-

mu, že původní idea vybourat všechny stavby mezi ulicemi Stifterstrasse, Hafnerstrasse, Baumachstrasse a Herrenstrasse a vybudovat zde park nebyla realizována. Místo různých soukromých zásahů, jako zřizování předzahrádek, staveb garáží ad., bylo potřeba se na prostor podívat jako na součást města. Proto byla o jeho řešení vypsána soutěž. Zadání bylo postupně rozšířeno o stavbu hotelu, podzemních garáží a revitalizaci dvou stávajících barokních budov.

Startovním bodem pro novou úpravu se stala výstavba hotelu, k němuž patří i část podzemních garáží zabírajících celý prostor pod náměstím, téměř až po stěny katedrály. Pro obyvatele Lince bylo velmi překvapující, těžko představitelné a přijatelné, že to obrovské staveniště, které dokonce ukouslo ze stávajících zelených ploch, je veřejným zájmem. Dnes obě, nová budova nad

zemí i část podzemní, velmi dobře zapadají do okolní různorodé zástavby, jakoby na místě stály vždycky. Přístup do podzemních garáží byl navržen samostatně z úzké Stifterstrasse. Ačkoliv výjezd z tohoto podzemního světa (který je ve velmi elegantní kombinaci odstínů bílé, matně žluté a tmavočervené) se neobejde bez nadzemní konstrukce, přijatelně decentní prosklený výtah a schodišťová věž byly umístěny v dostatečné vzdálenosti od osy symetrie katedrály, aby bezděčně nezískaly důležitější roli, než pro jakou byly navrženy.

Celkový návrh náměstí vyjadřuje klidnou zdrženlivost: s výjimkou zelené plochy v severovýchodním rohu je celý prostor kolem katedrály vydlážděn světlými čtvercovými deskami. Není zdůrazněna žádná pohledová osa ani směr chůze, jen lehce je topograficky dlážděním naznačen pohyb, vol-

4a

nost užívání, což je určitou raritou v našich současných stylizovaných městských centrech. Není to jen nevyužitá, nadbytečná dlážděná plocha, ale dobře uspořádaný sled veřejných prostranství, jejichž pořadí má těsný vztah k nové budově hotelu v jihovýchodní části prostoru.

Architekt umístil novou budovu postavenou na půdorysu nepravidelného obdélníka krátkou stranou na jih do Stifterstrasse a východní fasádou relativně blízko k stávajícím barokním stavbám, které uzavírají náměstí směrem do Herrenstrasse. Východní fasáda je ve směru od jihu v jedné třetině lehce ohnutá, a tím se odklání od rovnoběžky s Herrenstrasse. Úzká ulička se tak může před svým ústím do malého čtvercového náměstíčka ohraničeného novou budovou a stávajícími historickými stavbami příjemně rozšířit a překvapit za rohem krásným výhledem do otevřeného prostoru s katedrálou. Během teplé části roku užívá restaurace v renovované historické barokní budově část náměstíčka jako svou „zahrádku“ a naproti staví stoly pro své hosty personál nového hotelu. Můžete zde posedět chráněni před hlukem dopravy v prostředí,

4b

4c

5

kde se stýkají různé epochy i měřítka. Malé měřítka barokních domů rozšířených novou konstrukcí z oceli a skla stojí proti heroickému, romantickému kolosu Mariánského dómu, manifestu rekonstrukce období, které uprostřed středověku usilovalo o své vykoupění s pomocí architektury a náročné řemeslné výroby. Umístěním hotelu jako solitéru do okrajové části prostoru a poměrně těsně ke stávající historické zástavbě se kolem něj vytvořil kruh uliček, alejí a malých náměstí, prostor Domplatzu tím byl urbanizován = za bydlen a stal se součástí centra, srdcem města.

Nový hotel je sebevědomá solitérní budova na jedné straně reagující na uspořádání a výškový přesah sousedních staveb, když na druhé tvoří odezvu velmi jemné a křehké avšak dominantní konstrukci katedrály. Budova hotelu „pluje“ nad plochou náměstí, její hmota je betonovou rámovou konstrukcí rozředěna, zatímco se její tvarosloví v křížení profilů fasády směrem vzhůru stává štíhlejší a navazuje na vzorné sloupy a opěrné prvky katedrály naproti a podtrhuje tím současně sílu celku složeného z jednotlivých malých prvků. Pečlivě sestá-

vené prefabrikované betonové prvky fasády svou, jakoby nahodilou, nepravidelností a nepřesností maří banalitu, nudu a naopak symbolizují pevnost a sílu dovedně řezaného kamene.

Vstup do hotelu je umístěn zhruba uprostřed východní fasády. Veřejné prostory, lobby, recepce, snídaňová místnost a bar jsou umístěny v přízemí s orientací do náměstí. Nálevkovité atrium, vyříznuté do kvádrů hotelu, přivádí shora světlo do úzkých chodeb a opakuje téma transparentnosti a otevřenosti v interiéru. Hotelové pokoje jsou prostorné, vzdušné, se zasklením na celou výšku podlaží nabízejí intenzivní zážitek těsné sounáležitosti s katedrálou a nejbližším okolím.

ZÁVĚR

Budova hotelu Domplatz s výraznou železobetonovou konstrukcí stojící na náměstí v hornorakouském Linci, v těsném sousedství novogotické katedrály Panny Marie a barokních historických budov, získala od svého dokončení v roce 2009 mnohá ocenění:

- architektonickou cenu „vis a vis“ jako ukázková stavba pro kulturu, turismus a sport za rok 2009,
- regionální státní cenu Horního Ra-

kouska pro umění za rok 2010 „Stavba roku“,

- je nominována na evropskou cenu za architekturu „Mies van der Rohe Award – European Union Prize 2011“.

Investor	Diozesane Immobilien-Stif. (původně Stiftung St. Severin)
Architekt	Hohensinn Architektur
Structural consultant	DI Peter Pawle, Linz / Praher & Schuster GmbH, Linz
Projekt	březen 2006
Realizace	duben 2007 až duben 2009
Podlahová plocha hotelu	3 245 m ²
Garáže	5 967 m ²
Celkový objem	15 0034 m ³
Cena	cca 12 mil. EUR
Nově navržená plocha náměstí Domplatz	7100 m ²

Redakce děkuje ateliéru Hohensinn Architektur za poskytnuté materiály.
Fotografie Paul Ott

Připravila Jana Margoldová

Obr. 4 Interiér hotelu a) vstupní prostor a lobby, b) jídelna, c) pokoj
Fig. 4 Interior of the hotel a) entrance space and lobby, b) dining room, c) room

Obr. 5 Večerní atmosféra na upraveném náměstí
Fig. 5 Night atmosphere on the revived square